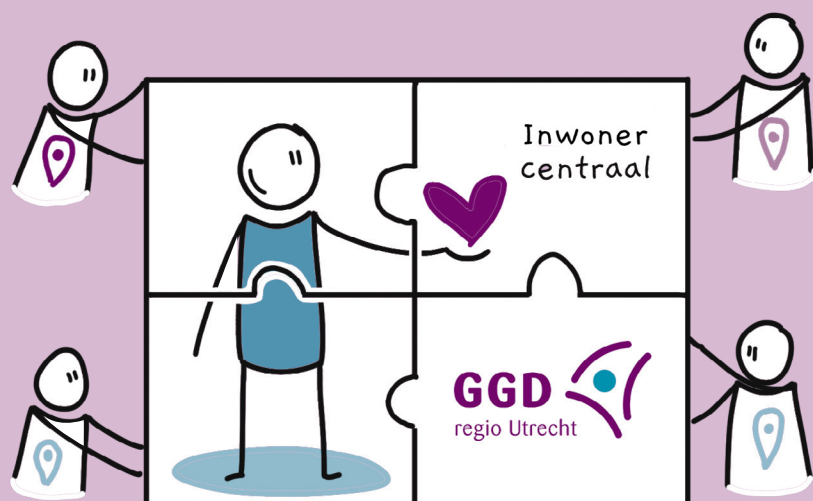
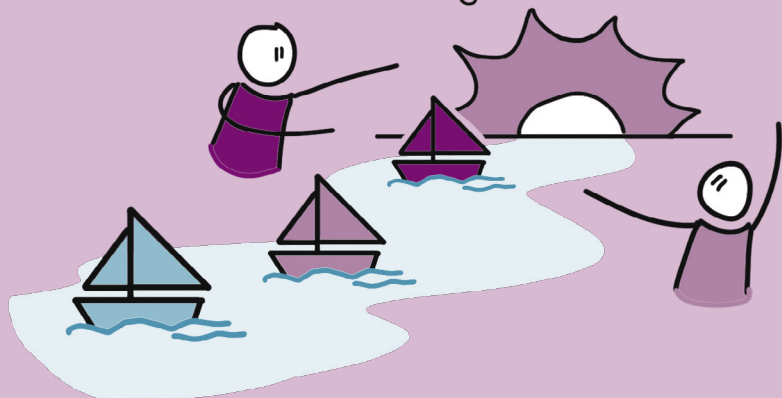
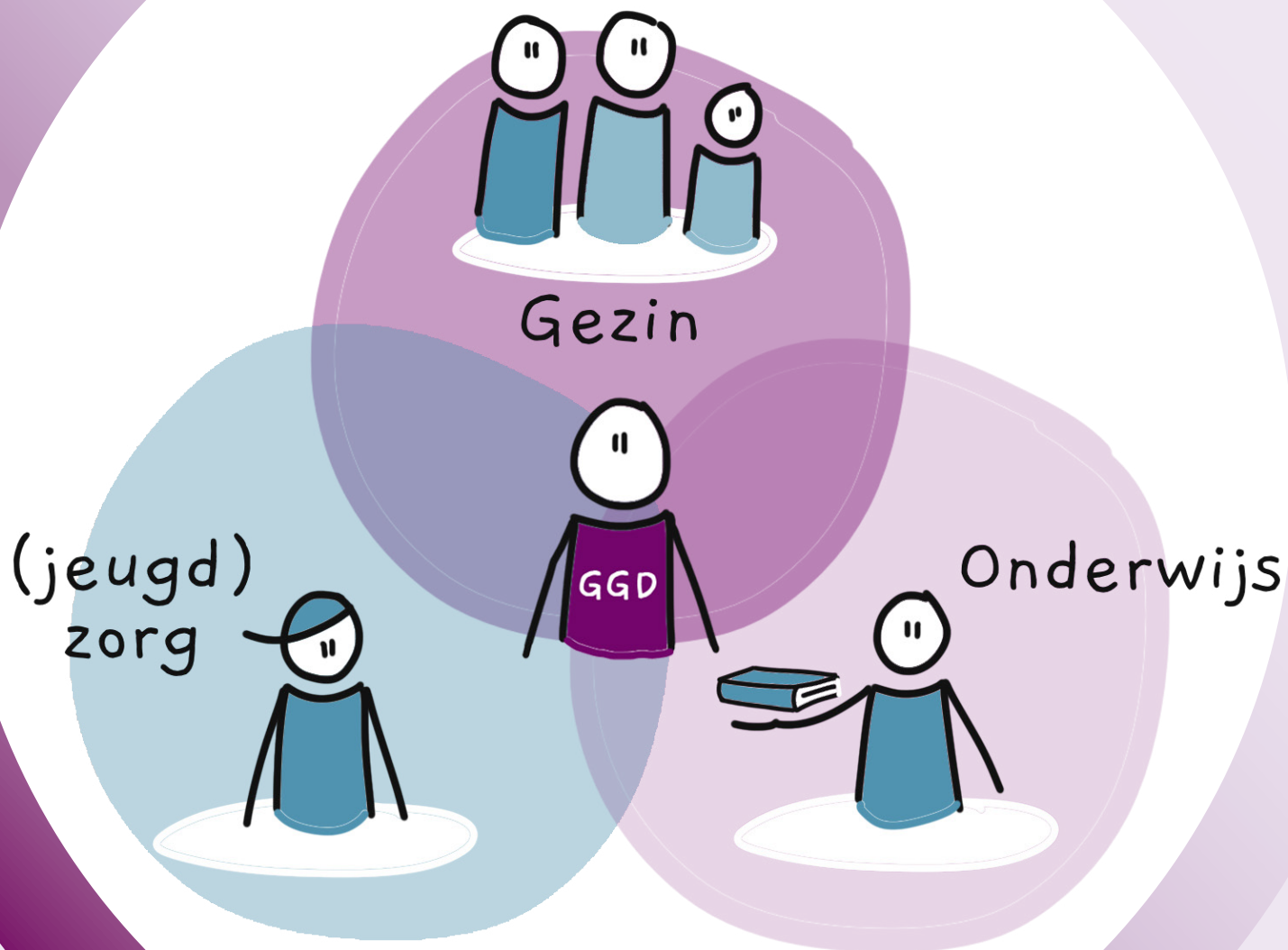

GGD regio Utrecht In vogelvlucht

Samen op weg naar
een gezonde toekomst

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Wie zijn wij en wat doen wij ..	4
Thema's ..	6
Kansrijk opgroeien	6
Gezonde leefomgeving	8
Langer gelukkig en gezond zelfstandig	10
Kansengelijkheid	12
Coronabedrijf	15
Cijfers coronabedrijf over het jaar 2021	18
In het nieuws #ggdru	20
Onderzoeken	22
GGDrU in cijfers ..	24

Wie zijn wij en wat doen wij

GGD regio Utrecht (GGDrU) is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de 26 gemeenten in regio Utrecht. Gezondheid en preventie zijn de sleutelwoorden in alles wat wij doen. Vanuit onze brede (sociaal medische) ervaring en deskundigheid bevorderen én beschermen we de gezondheid van alle inwoners in regio Utrecht. Zoals het beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf geen invloed op hebben. Denk hierbij aan milieuvervuiling, hittestress, klimaatverandering, infectieziekten, gevaarlijke stoffen. We focussen hierbij op gezond gedrag en het voorkomen van gezondheidsschade (preventie).

GGDrU wil de gezondheid van alle inwoners verbeteren door collectieve maatregelen te nemen en adviseert en ondersteunt gemeenten om gezonde keuzes te maken. Voorbeelden daarvan zijn dat wij aansluiten bij sociale wijkactiviteiten, of gemeenten adviseren hoe de openbare ruime zo gezond mogelijk kan worden ingericht.

Wij spannen ons in om voor alle inwoners goede omstandigheden te creëren, voor een zo gezond mogelijk leven, thuis, in de directe woonomgeving, op school, op het werk en in de vrije tijd. Inwoners kunnen bij ons informatie krijgen over hoe zij hun gezondheid kunnen verbeteren en risico's kunnen verkleinen. Wij zijn er voor ouders met opvoedvragen, jongeren over hun ontwikkeling, reizigers over benodigde vaccinaties en voor mensen die zich zorgen maken over de impact van hun woonomgeving op hun gezondheid. Wij zijn er voor iedereen. En omdat wij iedereen een gelijke kans willen geven, doen we extra moeite voor hen voor wie het moeilijker is om zonder hulp gezonde keuzes te maken.

Wij hebben hiervoor een viertal thema's benoemd:

- Kansrijke start
- Gezonde leefomgeving
- Langer gelukkig en gezond zelfstandig
- Kansengelijkheid

Bij alles hebben wij een positieve blik op gezondheid: we kijken naar mogelijkheden en kansen om mee te kunnen doen in de samenleving. Want gezondheid is zoveel meer dan niet-ziek zijn. In dit overzicht staat een aantal uitgevoerde taken die wij in het kader van onze opdracht hebben uitgevoerd.

Aan de slag voor een gezonde en veilige regio Utrecht!

KANSRIJK OPGROEIEN

GEZONDE LEEFOMGEVING

LANGER GELUKKIG
& GEZOND ZELFSTANDIG

Een bijzonder jaar

Het afgelopen jaar stond nog steeds in het teken van Covid-19. En daarmee ook onze werkzaamheden. Als ik daar op terug kijk, ben ik trots op de prestaties die wij hebben geleverd. We hebben heel wat schakelmomenten beleefd met op- en afschalen, grootschalig en fijnmazig vaccineren doordat we elke keer toch weer verrast werden door het virus. Dankzij de drive en inzet van onze medewerkers zijn we er in geslaagd zo goed mogelijk mee te bewegen in deze rollercoaster om elke dag weer de klus te kunnen klaren. Testen, zicht houden op bronnen en uitbraken, vaccineren, doelgroep- en wijkgerichte aanpak. Met als doel om zicht te houden op het virus en de druk op de zorg te beheersen en om kwetsbaren in onze samenleving te beschermen. Het is mooi om te zien dat we samen er in geslaagd zijn om het hele jaar onze taken te kunnen (blijven) uitvoeren.

Dit heeft GGDrU gemaakt tot een voortvarende organisatie die bezig is met COVID, en natuurlijk ook met non-COVID. Want ook de reguliere werkzaamheden gingen door zoals aandacht voor kansrijk opgroeien, leven in een gezonde leefomgeving, zorgen dat iedereen gelijke kansen heeft, ongeacht waar zijn/haar wieg heeft gestaan en hoe dit zo goed mogelijk te ondersteunen. Allemaal hele belangrijke onderwerpen die bijdragen aan een langer gelukkig en gezond zelfstandig leven. En waar onze medewerkers zich elke dag weer voor 100% voor inzetten en resultaten in behalen, zoals verderop te lezen is. Ook dat maakt mij trots.

Voor 2022 zal corona nog een onderwerp blijven. Maar er komt ook een nieuw bestuur aan na de gemeenteraadsverkiezingen. Deze nieuwkomers wil ik graag meenemen in het inzicht dat je er niet alleen bent om mensen te vaccineren. De focus op kwetsbare groepen is belangrijk. En dat mensen gelijke kansen krijgen. Vanaf jongs af aan. Ook willen we intensief blijven samenwerken met organisaties als de politie, of Veilig Thuis. Belangrijk om met onze nieuwe bestuurders straks tot een goede Bestuursagenda te komen voor de bestuursperiode 2023-2027; het is immers hun opdracht aan ons!

Nicolette Rigter,
Directeur Publieke Gezondheid GGD regio Utrecht

Thema's

Opgroeien in armoede en stress beperkt kinderen in hun groei en ontwikkeling. Al op een leeftijd van 4 maanden blijken kinderen uit de armste gezinnen vaker een hoger gewicht te hebben dan kinderen uit de rijkste gezinnen. Peuters uit een arm gezin kunnen op 2-jarige leeftijd vaak minder goed praten. Ook hebben kinderen uit arme gezinnen een hogere kans op psychische of sociale problemen.

"Ik wilde geen hulp. Maar ik wil het wel goed doen voor mijn kind. Daarom heb ik toch geappt en kennisgemaakt met een verpleegkundige van GGDrU. Het klikte. Nu komt ze af en toe bij me thuis. Toen ik vragen had over mijn zwangerschap, gaf zij daar antwoord op. Nu geeft ze me tips bij het opvoeden. Echt alles kan ik met haar bespreken. Ik heb zoveel steun aan haar! Ik ben trots op mijn kind, en ook best op mezelf, eigenlijk."

Ervaring van een moeder

Kansrijk opgroeien

Met het merendeel van de kinderen in de regio Utrecht gaat het gelukkig goed. 14% van de kinderen heeft echter een minder gunstige start. Dit heeft gevolgen voor hun gezondheid en ontwikkeling op jonge en latere leeftijd. Daarom is het belangrijk dat we samen zorgen voor onze kinderen. We willen dat kinderen gezond en veilig opgroeien en naar vermogen meedoen.

De eerste duizend dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede ontwikkeling. In onze visie is Jeugdgezondheidszorg (JGZ) dé sleutel voor kansrijk opgroeien. Door kinderen te volgen, de ouders te adviseren en door snel in te grijpen bij beginnende problematiek, kunnen we voorkomen dat later zwaardere zorg nodig is. Ons doel is dat ouders en kinderen zelf oplossingen voor problemen kunnen vinden (waar dat nodig is met begeleiding), dat kinderen en jongeren mogelijkheden hebben om gezond te leven en dat jongeren succesvol school verlaten met goede perspectieven.

Daarom richten we ons bij het kansrijk opgroeien op het versterken van ouderschap, gezondheid en weerbaarheid. Dat begint al voordat de aanstaande moeder zwanger is en gaat door tot het kind 18 jaar is. Een van de programma's die daarbij kan helpen, is VoorZorg.

VoorZorg in regio Utrecht 2021

Ieder kind heeft vanaf de geboorte recht op een gezonde en veilige start. Een problematische thuissituatie kan enorme gevolgen hebben voor de gezondheid en de ontwikkeling van jonge kinderen met alle gevolgen van dien. Daarom bieden wij VoorZorg.

VoorZorg is een effectief bewezen programma voor jonge vrouwen die zwanger zijn en een opeenstapeling van problemen hebben. Zij krijgen 2,5 jaar ondersteuning van een vaste VoorZorg-verpleegkundige, om de gezondheid en ontwikkelingskansen van henzelf en hun kind te bevorderen. Kinderen kunnen hierdoor kansrijk en veilig opgroeien.

De kracht en daarmee effectiviteit van VoorZorg is o.a.:

- De Vertrouwensband tussen de moeder en de VoorZorg-verpleegkundige. Vrouwen die VoorZorg krijgen, zijn het vertrouwen in professionele hulpverleners soms kwijt. VoorZorg gaat altijd door, ook tijdens de coronatijd en ook als vrouw (letterlijk) niet direct thuis geeft.
- Veel aandacht voor de band tussen ouder en kind. De ouders krijgen veel gelegenheid om hun kind positief op te voeden, in tegenstelling tot de negatieve opvoedervaringen die ze zelf vaak hebben gehad.

Redenen van moeders in de regio Utrecht om mee te doen aan VoorZorg zijn:

- "Ik wil een goede moeder zijn."
- "Ik wil weer naar school gaan."
- "Ik wil goede keuzes maken in mijn uitgaven."
- "Ik wil mijn schulden afbetalen."

Hoe mooi is het om hen daar bij te helpen? Dit doen we door thuis bij de (aanstaande) moeders in gesprek te gaan over hoe het gaat en wat er speelt. We praten met elkaar, maken een wandeling, of ik ga (we gaan) mee naar de verloskundige. We bieden een luisterend oor, geven advies, maar we kijken bijvoorbeeld ook samen naar informatieve filmpjes. Daarnaast bespreken we de interactie met andere gezinsleden, zoals de partner of oma. Wat kan daar beter of anders? Met alles wat we dan weten, kijken we samen hoe we aan haar doelen werken. Zo staan we ouders, die het zelf vaak niet getroffen hebben in het leven, bij in een goede start voor hun kind.

**Annet Roose – van Leijden,
Strategisch beleidsadviseur Jeugd**

Gezonde leefomgeving

Wij maken ons hard voor een leefomgeving, die uitnodigt tot gezond gedrag en beschermt tegen gezondheidsrisico's. Omdat wij inwoners willen beschermen tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf geen/weinig invloed op hebben.

De omgeving waarin mensen wonen, werken, leren en spelen is van grote invloed op de keuzes die zij elke dag kunnen en soms moeten maken en daarmee op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die bewoners als prettig ervaren, die voldoende voorzieningen biedt, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de negatieve invloed van die omgeving op gezondheid zo klein mogelijk is. Zo ben je eerder geneigd om je fiets te pakken als er mooie en veilige fietsroutes in je omgeving zijn, of om te gaan wandelen als er parken in de buurt zijn. Een veilige en gezonde leefomgeving vergroot het woonplezier van inwoners.

Het is dus een belangrijke bouwsteen in omgevingsvisies van gemeenten. Vanuit verschillende expertises adviseren wij de gemeenten bij het ontwikkelen en inrichten van de omgeving. We kijken naar ongewenste gezondheidssituaties. We kijken naar de impact van windmolens, 5G zendmasten, de oorzaken en gevolgen van hittestress, concentraties fijnstof etc. Dit resulteert in lokale hitteplannen, Schone Lucht akkoord, plan van aanpak voor gevolgen van klimaatveranderingen.

Klimaatverandering en hittestress: werken aan lokale hitteplannen

Klimaatverandering is aan de orde van de dag. Sommige effecten gaan heel geleidelijk, zoals de langzame gemiddelde opwarming en zeespiegelstijging. De veranderingen in ons klimaat hebben op lange termijn, maar ook op korte termijn al grote gevolgen voor onze leefomgeving en onze gezondheid.

De belangrijkste gevolgen van extreme weersomstandigheden door klimaatverandering zijn hitte en droogte, en wateroverlast tijdens buien of door overstroming. De effecten hiervan zijn erg divers, denk bijvoorbeeld aan effecten op wegen, bruggen en spoorwegen, op de landbouw, op onze telecommunicatie en het elektriciteitsnet, en zeker ook op onze gezondheid.

Kijken we alleen al naar hitte, is er al een heel divers palet aan effecten. De Hogeschool van Amsterdam bracht dat mooi in beeld met in een interactieve 'mindmap' over hitte in de stad [<https://www.hittebestendigestad.nl/mindmap/>]. Effecten op de gezondheid zijn vooral te zien bij kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen en ouderen, of mensen met specifieke medicatie. Vooral in de groep van de eenzame ouderen zijn er tijdens hittegolven aanzienlijke risico's voor de gezondheid.

Bij een aankomende hittegolf wordt op nationaal niveau vanuit het RIVM het Nationale Hitteplan in werking gesteld. Hiermee wordt het land als het ware even op scherp gezet en herinnerd aan het treffen van maatregelen op hittestress en schade te voorkomen. Op lokaal niveau kunnen ook afspraken gemaakt worden wie welke acties onderneemt. Dit kan worden vastgelegd in een lokaal hitteplan.

GGDrU heeft zich in 2021 samen met en ondersteund door de Provincie Utrecht en Klimaatverbond Nederland ingespannen om in de regio lokale hitteplannen te realiseren. In een lokaal hitteplan wordt op gemeentelijk niveau gekeken welke groepen kwetsbaar zijn voor hittestress, en waar hittestress met name optreedt. Er worden dan samen met sociale partners, zoals zorgkoepels en huisartsenpraktijken, afspraken gemaakt over te treffen maatregelen tijdens periodes waarin hittestress optreedt. Bijvoorbeeld extra aandacht voor vochtinname en maatregelen om de woning koel te houden bij kwetsbare ouderen.

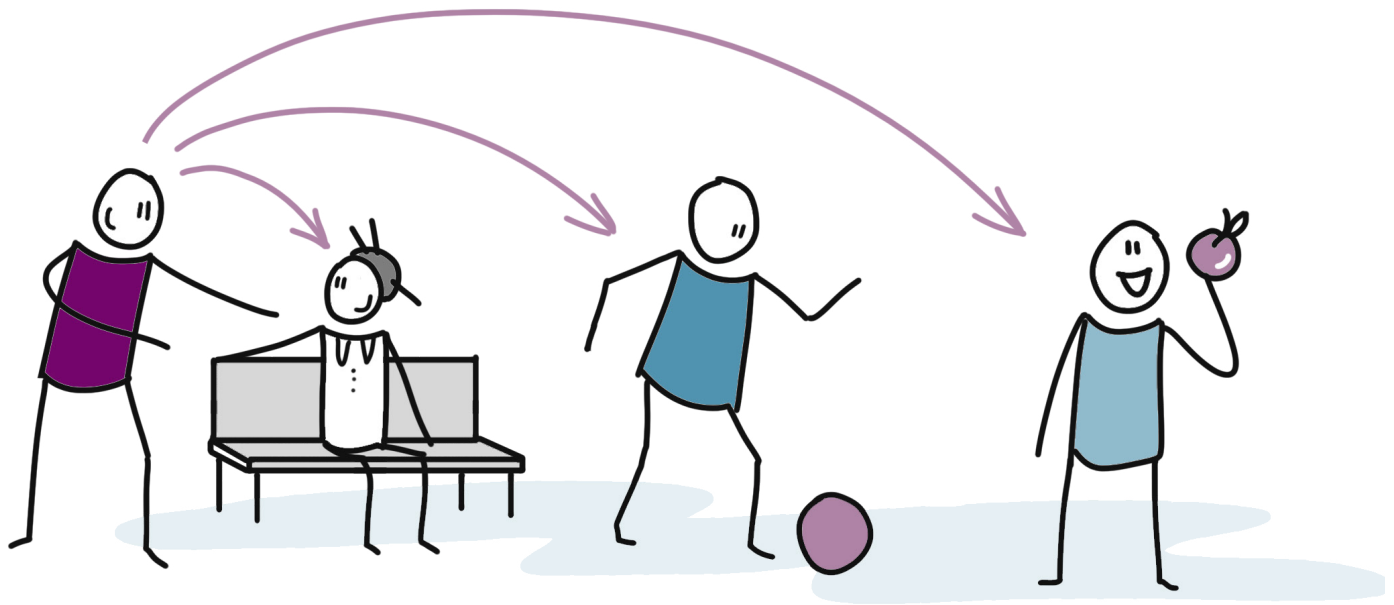
Lokale hitteplannen vergen bij uitstek een integrale benadering, waarin het fysieke domein (vergroenen) nauw samenwerkt met het sociale domein. Ook kan het helpen als ambities op het gebied van hitte-adaptatie specifiek worden vastgelegd door gemeenten of in regionale samenwerkingsverbanden.

In 2022 werkt GGDrU verder aan de lokale hitteplannen. Elders in het land beginnen lokale hitteplannen ook vorm te krijgen, die kennis proberen we weer toe te passen in onze eigen regio. Op 24 maart 2022 organiseert de Provincie Utrecht een bijeenkomst 'Hittestress: aanpak in binnen- en buitenland' in het muntgebouw. GGDrU verzorgt daar een sessie over lokale hitteplannen. Voor vragen over hitte-adaptatie zijn wij natuurlijk altijd bereikbaar via mmk@ggdru.nl en 030-6086086.

Fedor Gassner,
Adviseur Milieu en Gezondheid

Team Milieu en Gezondheid houdt zich samen met enkele andere afdelingen binnen GGDrU bezig met klimaatverandering

INVESTEREN IN GEZONDE LEEFSTIJL

Langer gelukkig en gezond zelfstandig

Langer gelukkig en gezond zelfstandig kunnen leven begint al bij de geboorte en hangt samen met een gezonde leefstijl. Gezond ouder worden is dus van álle leeftijden. Het is ook een thema dat maatschappelijk steeds belangrijker wordt. Ouderen wonen steeds langer zelfstandig thuis en willen regie blijven houden over hun eigen leven. Maar bij het ouder worden, komen er meestal ook ouderdomskwalen en/of chronische aandoeningen om de hoek kijken. Ook worden ouderen geconfronteerd met eenzaamheid.

In de helft van de gevallen is de chronische ziekte gerelateerd aan een ongezonde leefstijl. Er valt dus veel gezondheidswinst te boeken door mensen aan te zetten tot een gezondere manier van leven. Meer bewegen, gezond eten. Wij willen met aandacht voor preventie gedurende de hele levensloop een bijdrage leveren om een aantal problemen bij ouderen te voorkomen of te verminderen. Met preventieve ouderenzorg, gericht op een gezonde leefstijl en het vergroten van veerkracht, hopen we dat ouderen van de toekomst zo gezond mogelijk oud worden en zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Denk hierbij aan een slim ingerichte leefomgeving die tot bewegen uitnodigt met toegankelijke en passende voorzieningen waarmee ouderen veilig kunnen (blijven) wonen in hun eigen omgeving.

“Positief en Bewust bezig zijn” gericht op zingeving, vitaliteit, veerkracht, woonsituatie en sociale contacten bevordert de zelfredzaamheid van ouderen.

Een gezonde leefstijl kan problemen in de toekomst voorkomen en vergroot de kans op gezond ouder worden. Daarom is het belangrijk om al zo vroeg mogelijk gezond gedrag te stimuleren. Want hoe langer er sprake is van ongezond gedrag, des te moeilijker is het om dat (weer) af te leren. Dat zien we bijvoorbeeld bij roken. Iedereen weet dat het slecht voor je is en toch zien we dat deze verslaving heel moeilijk af te leren is. Omdat het nooit te laat is, om te veranderen, helpen wij onze inwoners om van hun rookverslaving af te komen.

Op weg naar een Rookvrije Generatie in regio Utrecht!

Een Rookvrije Generatie, daar willen we voor gaan in regio Utrecht! Want ieder kind moet de kans krijgen om rookvrij op te kunnen groeien.

Om dit te realiseren, ontwikkelen we heel veel verschillende activiteiten gericht op rookpreventie. Zo motiveren en ondersteunen we gemeenten bij het rookvrij maken van plekken waar veel kinderen komen. Heel veel gemeenten hebben de afgelopen tijd rookvrije plekken gerealiseerd. In 2021 konden we, dankzij een subsidie van de gezondheidsfondsen voor Rookvrij, gemeenten kosteloos materialen aanbieden. 17 van de 26 gemeenten in onze regio hebben hier gebruik van gemaakt. Een mooie score! Gemeenten zetten de materialen o.a. in bij openbare speelterreinen, gemeentehuizen, bushaltes, Cruyff Courts, indoor sportverenigingen, buurthuizen en andere maatschappelijke organisaties. Ook zijn er steeds meer buitensportverenigingen die zelf hun sportterrein rookvrij maken. Op www.rookvrijegeneratie.nl kunnen zij (maar ook speeltuinverenigingen, scoutingverenigingen, buitenzwembaden, attractieparken en dierentuinen) gratis materialen aanvragen.

Derdehands rook

Naast het creëren van rookvrije plekken is er ook op andere manier veel aandacht voor de Rookvrije Generatie. Zo is er in samenwerking met ambtenaren volksgezondheid Utrecht, GGDrU, het Trimbos-instituut, BOINK en PPINK in september 2021 een regionaal webinar georganiseerd voor kinderopvangorganisaties en gastouders over derdehands rook (rookresten die achterblijven in kleding, haren, huid, oppervlakten e.d. en zo overgedragen kunnen worden), rookvrije start en gezonde lucht. Het was een groot succes: zo'n 300 deelnemers hebben de webinar gevolgd. Het Trimbos-instituut heeft een inhoudelijke bijdrage geleverd over derdehands rook, GGDrU over luchten en ventileren en BOINK heeft het stappenplan derdehands rook toegelicht.

Ook in Amersfoort gebeurt er veel onder de noemer Amersfoort Rookvrij, een initiatief van Huisartsen Eemland, GGD Regio Utrecht en SDGHUB Nederland. Samen met Longfonds, Zilveren Kruis, SRO, Gemeente Amersfoort en andere partners zijn zij bezig om Amersfoort, stap voor stap, wijk voor wijk, rookvrij te maken.

Het project omvat:

- Vier online-uitzendingen verzorgd door SDGHUB in de studio.

- Een jaar lang offlineactiviteiten in de wijk, in de praktijk, op straat op zoek naar rookvrije plekken en mensen die willen stoppen met roken.
- Nederlandrookvrij.nl en amersfoortrookvrij.nl

Tot slot wordt elk jaar de Stoptober campagne in de regio uitgezet. In 2021 hebben we o.a. via gemeenten en voedselbanken promotiematerialen verspreid. Ook is er in verschillende gemeenten actief aandacht besteed aan Stoptober. Zo is in Amersfoort en Stichtse Vecht de Stoptober camper langs geweest waarbij medewerkers van de GGDrU en gemeente veel gesprekjes met inwoners hebben gevoerd. In Bunschoten is een symbolische aftrap van Stoptober georganiseerd bij STYLE CNC Machines (machinebouwbedrijf) met de Stoptoberbal. De wethouder heeft de medewerkers toegesproken en gemotiveerd deel te nemen aan Stoptober. In Nieuwegein is tot slot een aftrap van de Nationale Sportweek/dag van de positieve gezondheid in Nieuwegein georganiseerd onder de naam 'Happy Health festival'. Tijdens dit evenement heeft GGDrU aandacht besteed aan Stoptober door de verspreiding van promotiematerialen en het zichtbaar zijn met de Stoptoberbal.

Ook via de social media kanalen van GGDrU is er natuurlijk op verschillende momenten aandacht besteed aan Stoptober en de activiteiten die in de regio plaatsvonden. In de provincie Utrecht hebben in 2021 zo'n 4000 mensen meegedaan aan Stoptober.

Zo zijn we samen op weg naar een Rookvrije Generatie!

Liesbeth Faber,
adviseur Gezondheidsbevordering

Kansengelijkheid

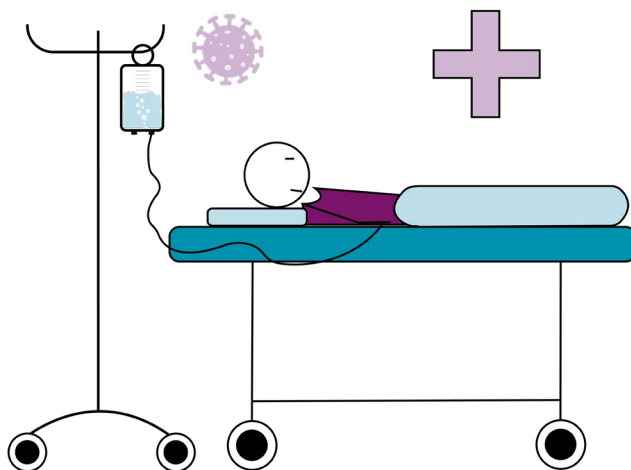
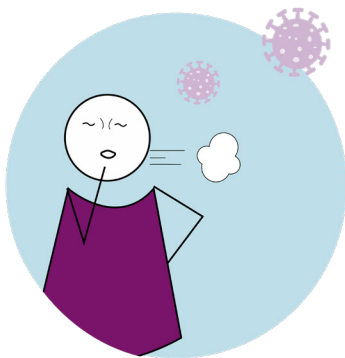
Een gezonde leefstijl is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Naast biologische factoren wordt je gezondheid voor een groot deel bepaald door de omstandigheden waarin je wordt geboren, opgroeit, woont en werkt. Over het algemeen geldt dat mensen met lagere inkomens en een lagere opleiding vaker een slechtere gezondheid hebben dan hoger opgeleide mensen. We zien dat mensen die minder te besteden hebben, ongezondere keuzes maken, dat ze te maken hebben met schulden en psychische problemen. Ongezondheid en ziekte dragen op hun beurt bij aan armoede en verminderen iemands vermogen om te participeren en zelfredzaam te zijn waardoor ze in een vicieuze cirkel terecht komen.

"Arm maakt ziek, en ziek maakt arm".

Publieke gezondheidsinterventies moeten tot gezondheidswinst leiden. Maar we zien dat uniforme maatregelen vooral de relatief gezonde groepen Nederlanders bereiken en niet de doelgroep waar het om gaat. Mensen bovenaan de maatschappelijke ladder profiteren dus meer daarvan dan degenen die onderaan de ladder staan. Dat komt o.a. doordat zij meer gezondheidsvaardigheden, toegang tot kennis en financiële draagkracht hebben. De verschillen tussen deze groepen nemen nauwelijks af en dreigen zelfs groter te worden. Daarom is het belangrijk om juist aandacht te hebben voor inwoners met gezondheidsachterstanden en daar wat extra's voor te doen.

Leven in armoede is de alledaagse realiteit van vele inwoners in regio Utrecht. De constant aanwezige financiële zorgen gaan vaak samen met bijvoorbeeld een ongezonde woonomgeving, instabiliteit binnen het gezin, vormen van huiselijk geweld en psychische problemen. Dit veroorzaakt chronische stress.

Chronische stress heeft een enorme impact op de gezondheid, niet alleen bij de volwassenen die leven in armoede, maar ook bij de kinderen die in die omstandigheden opgroeien.

Impact corona

De impact van het coronavirus op onze samenleving wordt meer en meer duidelijk. Deze crisis gaat veel verder dan wel of niet besmet zijn (geweest) met het virus. Inwoners die het financieel en maatschappelijk minder goed hebben, een ongezonde leefstijl of een migratieachtergrond hebben, liepen een groter risico op een besmetting met het virus, waren vaker ernstig ziek en overleden vaker aan het virus.

Ook de maatregelen om het virus in te dammen, zoals de lockdowns, hadden een grotere negatieve impact op deze groep (denk aan werk, inkomen, onderwijs en opvoeding, en toegang tot de zorg) met een slechtere gezondheid als gevolg. Het werken aan verkleinen van deze verschillen is daarmee nog urgenter geworden.

Armoede – stress – gezondheid

Armoede speelt overal en bij alle leeftijden. Maar het is niet altijd zichtbaar. Dat heeft verschillende oorzaken. De stap om hulp te vragen wordt als een enorme drempel ervaren o.a. gevoelens van schaamte en falen.

Vaak denken anderen dat het je eigen schuld is, maar het kan iedereen overkomen. Dagmar Niewold kan er over mee praten. Ze had het allemaal prima voor elkaar, koophuis, man die goed verdiende, een auto, twee keer per jaar op vakantie en bezig met een goede opleiding. Totdat ze besloot om van haar man te scheiden, waardoor alle zekerheden vervielen inclusief een enorme financiële terugval ... maar wel 2 kinderen te onderhouden. Daardoor was het toen niet meer mogelijk om de opleiding af te maken.

Je gaat in de overlevingsstand: wat is noodzakelijk, hoe zorg ik dat mijn kinderen mee kunnen blijven doen en gezond opgroeien. Maar gezond eten is duur, sporten is duur, schoolreisjes zijn duur, sociaal netwerk onderhouden kost geld ... Dit levert heel veel stress op waarbij de gezondheid ernstig in gedrang komt. Leven wordt overleven en iedere dag voelt als beginnen op achterstand. Dat helpt niet om je goed te voelen, een baan te zoeken etc. Je komt zo in een neerwaartse spiraal terecht waar je niet meer uit komt als je niet weet welke mogelijkheden er zijn om je te ondersteunen in deze situatie. En als je het wel weet, durf je vanuit schaamte er geen gebruik van te maken. Uiteindelijk ging het bij mij niet langer, en kwam ik bij de Voedselbank terecht en vanuit daar was ik in staat om steeds meer drempels te nemen.

Inmiddels werk ik nu voor de GGDrU en wil als opgeleide ervaringsdeskundige de relatie tussen gezondheid, stress en armoede inzichtelijk te maken. Alle onduidelijkheid om wat wel/niet kan en mogelijk is (uitkeringen, toeslagen etc.), geeft stress. En door chronische stress raken mensen verder in armoede en gezondheidsproblemen.

- Vervolg op volgende pagina

Hoe je verborgen armoede signaleert?

We krijgen bijvoorbeeld vanuit scholen signalen omdat kinderen onrustig gedrag vertonen, hun emoties niet onder controle hebben. Dat kan duiden op chronische stress. Ook zien we dat kinderen uit arme gezinnen minder goed scoren op school en daardoor ook een lager schooladvies krijgen. Zo belemmert stress je brein. Je kunt niet meer goed nadenken, het verlaagt je IQ. In kansarme wijken speelt dat meer; daar is ook extra aandacht voor. We krijgen ook steeds meer zicht op de impact. Opgroeien in structurele armoede wordt zelfs genoemd als één van de ingrijpendste jeugdervaringen die tot een trauma kan leiden. De coronacrisis heeft ook e.e.a. zichtbaar gemaakt. Zo bleken lang niet alle kinderen te beschikken over een computer thuis om online lessen te kunnen volgen. Als er dan laptops geregeld waren, kwamen we er achter dat er geen internetverbinding was.

Ons doel is tweeledig: gemeenten adviseren bij het maken van hun plannen en aanpak van armoedebestrijding. Het andere doel is het bieden van een luisterend oor en het bieden van ondersteuning. Niet de zaken voor ze oplossen, want mensen willen graag zelf aan het roer blijven staan. Dat draagt bij aan het zelfvertrouwen en positief zelfbeeld. Durf te vragen.

Durf te vragen

Je weet pas waar de hiaten in alle hulp- en dienstverlening zit als je zelf in de situatie hebt gezeten. Achter armoede gaat een wereld schuil waar niemand bij wil horen en waar de meesten geen weet van hebben. En dit betekent iets voor jezelf, maar zeker ook als het gaat over kansenongelijkheid voor je kinderen. Daarbij kijken we ook naar de omstandigheden. Sommigen zijn mondig genoeg om zelf uit te zoeken en te krijgen wat ze nodig hebben; die hebben dan minder ondersteuning nodig. En het belangrijkste om te beseffen is, het kan echt iedereen overkomen. En als het je treft, weet dan dat je recht hebt op ondersteuning.

GGDrU weet steeds beter waar men recht op heeft in deze situatie zodat we deze mensen hierin zo goed mogelijk kunnen adviseren. Hulp moet vindbaarder en minder versnipperd zijn. Door ze te helpen, te wijzen op de mogelijkheden en ze een duwtje in de goede richting te geven, begrip te tonen voor hun situatie en het schuldgevoel te verminderen, hoop ik dat ze op een gegeven moment, net als ik, positief in het leven staan en daarin gezonde keuzes kunnen maken.

**Dagmar Niewold,
Adviseur armoedebestrijding**

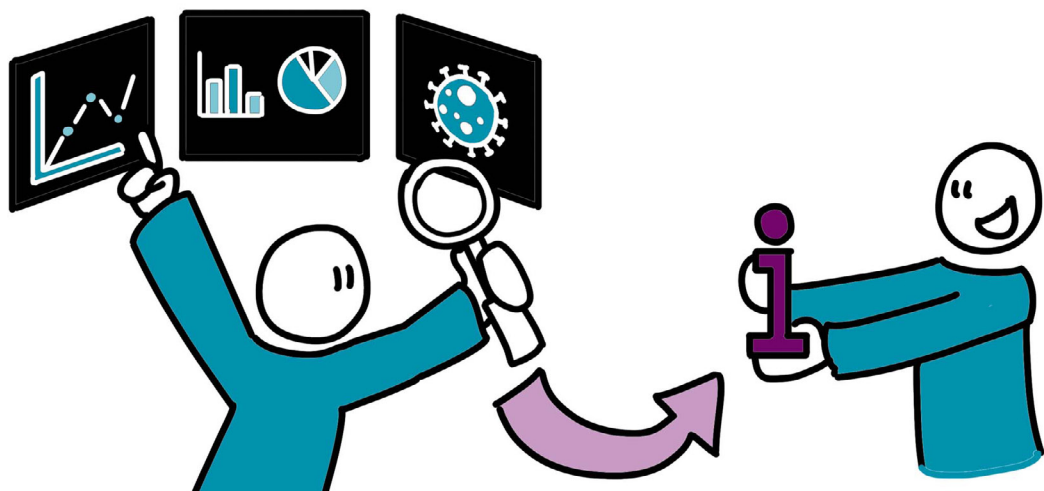
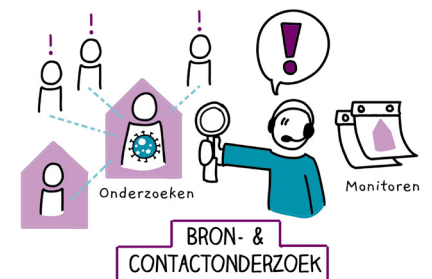
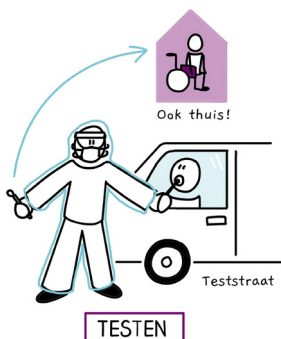
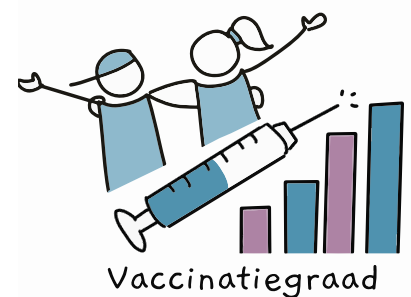
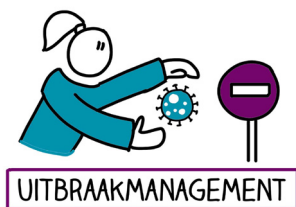

Coronabedrijf

Eén van de taken van GGD regio Utrecht is het opsporen van de bron van infecties. Zij gaat na of contacten van de patiënt, en daarmee de volksgezondheid, risico lopen op een besmetting. Daarna kan de GGD maatregelen nemen ter bescherming van contacten en ter preventie van verspreiding van de ziekte. Zo ook bij de uitbraak van COVID-19.

In 2020 bestonden deze taken vooral uit testen, bron en contactonderzoek. In 2021 kwam daar de hele vaccinatiecampagne bij. Alle activiteiten die voortvloeiden uit de pandemiebestrijding heeft GGD regio Utrecht ondergebracht in een aparte organisatie, het Coronabedrijf. Dit zijn:

- Advisering en uitbraakmanagement
- Informeren & vraagbaak
- KCC
- Vaccineren
- Testen
- Bron- en contact onderzoek (BCO)
- Surveillance en epidemiologisch onderzoek

Wat vond je leuk aan het werken in het Coronabedrijf?

Medewerker traceren

Leuke collega's en de diversiteit ervan maakt het een feestje op kantoor te zijn. De laagdrempeligheid bevalt me erg goed.

Medewerker KCC

Ik vind het persoonlijk contact bij KCC fijn, iedereen is benaderbaar en ik vind het fijn dat je naar mensen kan toelopen!

Medewerker testen

Vind het enorm fijn om nuttig bezig te zijn. Al helemaal gedurende deze periode is het soms lastig om voldoening te halen uit de dagen. Super blij dat ik hiermee iets kan doen voor de samenleving en voor mezelf.

Medewerker KCC

Veel verschillende mensen en achtergronden dat maakt het bijzonder, verder vind ik iedereen erg toegankelijk en vriendelijk en hulpvaardig.

Medewerker traceren

Ik ben echt verrast door de kwaliteit van de training, de begeleiding en flexibiliteit van de organisatie. Ik heb bij diverse werkgevers gewerkt, maar dit is echt top wat jullie hebben neergezet! Met name ook de aandacht naar de werknemers toe is echt ongekend voor mij.

Medewerker traceren (uitbraakmanagement)

Het corona-bedrijf is een geweldige plek geweest afgelopen 13 maanden. Met pijn in mijn hart ga ik aankomende maand stoppen. Ik heb waardering voor de snelheid en de kwaliteit die de GGDrU heeft laten zien. Het was bijzonder om te zien hoe deze organisatie de crisis heeft aangepakt en ik hoop dat er veel wordt geleerd van deze crisis. Ik ben benieuwd of ik vaker op een plek ga werken waar de impact net zo groot is als hier (BCO en Uitbraakmanagement) en de werksfeer zo goed is.

Medewerker vaccinaties

Ik vind t fijn om te mogen werken voor het coronabedrijf. En daarmee onderdeel ben in de strijd tegen het coronavirus. Ik vind het knap van de GGD , hoe zij , met vele anderen, dit opgezet hebben in korte tijd. Alleen maar respect.

Recente reviews van klanten

Klant heeft **vaccinaties GGD regio Utrecht** beoordeeld

Er werd heel prettig omgegaan met mijn angst voor injecties waardoor het probleemloos is verlopen. Heel fijn!

Klant heeft **vaccinaties GGD regio Utrecht** beoordeeld

Wat een geweldige prikker!!! Niks gevoeld, een praatje én een heelpositieve en informatieve afscheidsnoot. En dat in 2 minuten. Petje af!

Klant heeft **vaccinaties GGD regio Utrecht** beoordeeld

Het was rustig vandaag. De vorige keer heb ik denk ik een kwartier gewacht, dat vond ik al verrassend snel. Ik vind het gewoon goed geregeld, overal staan mensen, je weet goed waar je heen moet. Top!

Klant heeft **vaccinaties GGD regio Utrecht** beoordeeld

Hartstikke prettige ervaring en het verliep erg snel en vakkundig. Fijn dat dit steeds sneller en beter opgezet kan worden. Erg trots op de ggd!

Klant heeft **bemonstering GGD regio Utrecht** beoordeeld

Testen is nooit leuk maar hier word je wel heel gezellig en duidelijk behandeld.

Klant heeft **bemonstering GGD regio Utrecht** beoordeeld

Erg goed geregeld en desondanks de kou en drukte onwijs vriendelijke mensen! Ik heb diepe respect voor alle medewerkers hier, petje af!

Klant heeft **KCC GGD regio Utrecht** beoordeeld

Erg vriendelijk, dacht mee met oplossingen super fijn gesprek!

Klant heeft **KCC GGD regio Utrecht** beoordeeld

Erg tevreden met de tijd die genomen wordt om mensen te woord te staan!

Medewerker geeft een evaluatie over **Coronabedrijf**

Dit is eigenlijk een soort talentenfabriek. [...] Er wordt totaal losgelaten of mensen wel voldoende ervaring in het veld hebben. Die mensen kunnen vervolgens heel snel groeien.

Het mooie aan het Coronabedrijf is dat er mensen met allerlei verschillende achtergronden rondlopen, bijvoorbeeld een piloot waar ik mee samenwerkte.

Coronabedrijf in cijfers

Vaccineren

Totaal
1.907.326 prikken

Eerste prikken
853.300

Tweede prikken
748.964

Derde prikken
10.395

Boosterprikken
294.667

Testen

Totaal
1.451.135 testen

Coronabesmettingen
vastgesteld
180.941

BCO

Totaal
180.174
bron en contactonderzoeken
uitgevoerd

KCC

Totaal
699.277
telefoontjes bij
KCC

COVID-19, booster voor regionale samenwerking

De ernst van de COVID-19 pandemie maakte dat alle betrokken in de zorg, het openbaar bestuur en de veiligheidsketen zich gezamenlijk hebben ingezet voor de bestrijding van pandemie. Mooie voorbeelden zijn:

- Het verzorgen van heldere en juiste informatie over het virus en de zorgcontinuïteit in samenwerking met het RIVM, het Traumazorgnetwerk vanuit het ROAZ (Regionaal Overleg Acute Zorg), Veiligheidsregio Utrecht GHOR en GGDrU. Deze informatie werd via de Regionale rapportage gedeeld met de bestuurders van onze regio, zodat zij dit in hun beleid mee konden nemen.
- Regionaal Beleidsteam (RBT), waarin de burgemeesters van alle gemeenten in onze regio met GGDrU en de VRU hebben samengewerkt om de maatregelen regionaal op elkaar af te stemmen.
- De Boostercampagne: in december 2021 kregen we van het ministerie van VWS de opdracht om binnen vijf weken alle 18plussers in regio Utrecht de kans te geven een booster te halen. We deden een oproep aan onze ketenpartners om ons hierbij te helpen. Honderden collega's gaven zich op en zetten zich in voor de campagne als host, runner of prikker. [In dit filmpje](#) laten we zien hoe zij en wij dat ervaren hebben. Een geweldig voorbeeld van 'samen tegen corona' #samensterk.
- Met de VRU en de gemeente Utrecht was er wekelijks afstemming over wat er binnen de regio speelde en hoe hier gezamenlijk in op te trekken; mede ook als voorbereiding op het Veiligheidsberaad dat veelvuldig plaats vond.

In het nieuws #ggdru

GGD regio Utrecht start onderzoek onder jongeren- 'hoe gaat het met jou?!'

GGD regio Utrecht (GGDrU) voert in nauwe samenwerking met gemeente Utrecht van 4 maart tot en met 31 mei 2021 een grootschalig online jongerenonderzoek uit. <https://www.debilt.nl/nieuwsoverzicht/ggd-regio-utrecht-start-onderzoek-onder-jongeren-hoe-gaat-het-met-jou>

Utrecht volgens directeur GGD regio Utrecht Jaap Donker: 'Met z'n allen deze pandemie verslaan'

Tot ruim een jaar geleden zag het werk van Jaap Donker er heel anders uit: toen was hij nog HR-manager bij de Utrechtse GGD (GGDrU). Nu houdt hij zich non-stop bezig met het bestrijden van het coronavirus en is hij momenteel Directeur Publieke Gezondheid. Hij is onder meer verantwoordelijk voor het coronabedrijf van de GGDrU. 17 mei 2021 www.duic.nl

GGD Regio Utrecht gaat tot laat in avond vaccineren

(ANP) De GGD Regio Utrecht (GGDrU), waar ook Amersfoort onder valt, gaat vanaf komende woensdag tot laat in de avond vaccineren in de Jaarbeurs Utrecht. Het gaat om een tijdelijke pilot om te onderzoeken hoe groot de bereidheid is onder inwoners om zich op latere tijdstippen te laten vaccineren tegen het coronavirus. 16 april 2021 www.destadamersfoort.nl

Rode Kruis helpt bij vaccinatiepilot GGD regio Utrecht

Rode Kruis-vrijwilligers helpen de GGD Regio Utrecht bij het pilot om het vaccineren toegankelijker te maken door dichtbij huis te vaccineren. 15 juni 2021, www.rodekruis.nl

Stormloop op ontdoode vaccins in prikstraat Nieuwegein

In Nieuwegein wordt vanavond een hele voorraad van 1200 Janssen-vaccins weggepikt. Door een stroomstoring zijn de koelkasten op de vaccinatielocatie een tijdje uit geweest.

8 juni 2021, www.nos.nl

Klassieke muziek in de Jaarbeurs

Veel mensen vragen zich af: kan dat niet sneller? RTV Utrecht liep een dagje mee.

133.974 mensen uit onze provincie kregen vorige week een coronavaccin. Daarmee staat het totale aantal provinciegenoten dat een prik heeft gekregen op 197.912. 14 mei 2021, www.ggdru.nl

Al 100 coassistenten in coronatijd aan het werk bij GGD regio Utrecht

31 maart 2021, www.umcutrecht.nl

♥ 48 personen vinden dit leuk

Maandag 16 augustus kun je ons vinden op de UIT-dagen in Utrecht. Hier kun je terecht voor al je vragen over coronavaccinatie, testen en seks. @lysanneaveresch en @jitsiiee staan voor jullie klaar! #dubbelbeschermd #ikdoemee #wijvaccineren #samensterk #ggdru

♥ 13 personen vinden dit leuk

De GGDrU heeft de afgelopen weken aan veel bezoekers van onze vaccinatielocaties gevraagd om een wenskaart te schrijven voor bewoners in een verzorgingshuis in de regio. Dit zorgde voor ongeveer 1500 mooie wensen. We willen iedereen die een kaartje heeft geschreven bedanken!

Onderzoeken

Om inzicht te krijgen wat er speelt en hoe we het beste kunnen adviseren, voeren wij onderzoek uit.

Monitor 0-12 jarigen

Hoe ervaren kinderen van groep 7 in de regio Utrecht de coronatijd?
[Onderzoek](#) in 2021 uitgevoerd door jeugdgezondheidszorg.

Invloed van coronacrisis op ouders en kinderen in regio Utrecht
[Onderzoek](#) naar de invloed van de coronacrisis op het welzijn van ouders en kinderen.

Hoe gezond is de leefomgeving van kinderen in de regio Utrecht?
De fysieke en sociale leefomgeving van kinderen is een belangrijke factor die van invloed is op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving nodigt uit tot bewegen en spelen, elkaar te ontmoeten en heeft een goede luchtkwaliteit. Door de leefomgeving gezonder in te richten kan veel gezondheidswinst worden boekt. Lees meer in bijgaand [onderzoek](#).

Jeugd

Dashboard Armoede
Bijgaand [dashboard](#) hebben we gepubliceerd. Deze geeft inzicht in welke groepen de kans op armoede groter is. En wat de gevolgen daarvan zijn.

Corona Gezondsmonitor Jeugd 2021
[Onderzoek](#) onder scholieren in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Er is gekeken naar de gevolgen van corona op de gezondheid en het welzijn van jongeren. Ruim 14.000 leerlingen van 51 scholen hebben meegedaan. Naar aanleiding daarvan is een [flyer](#) gemaakt.

Webinar gemeenten "Samen aan zet voor een veerkrachtig jeugd"
[Informatie- en inspiratiesessie](#) voor gemeenten, waarin aandacht wordt besteed aan beleidsaanpak op preventie mentale gezondheid jeugd. Dit omdat het versterken van de mentale gezondheid van jongeren extra belangrijk is geworden door de effecten van de coronacrisis.

Welbevinden en leefstijl van schoolgaande jongeren in de regio Utrecht vóór en tijdens de Coronacrisis
Om inzicht te krijgen in de gevolgen van de Coronacrisis op het welbevinden en de leefstijl van jongeren in de regio Utrecht, is gebruik gemaakt van de 'Jouw GGD Check' vragenlijst, die hoort bij het [gezondheidsonderzoek "Gezond Leven? Check 't Even"](#) van de Jeugdgezondheidszorg GGD regio Utrecht.

Jongvolwassenen

Gezondheid jongvolwassenen in coronatijd en de samenhang met een positieve houding en goede relatie met familie en vrienden.

[Onderzoek](#) naar de gezondheid en leefstijl van jongeren in de leeftijd van 16 tot en met 25 jaar.

Volwassenen en senioren

Stress en energie

Een [panelonderzoek](#) onder 6.706 mensen in de regio Utrecht.

Kwetsbare groepen

Meld- en Adviespunt Bezorgd (MAB)

[Overzicht](#) van het aantal en soort meldingen bij Meld- en Adviespunt Bezorgd.

Rapportage meldingen onverzekerden

[Overzicht](#) van aantal meldingen bij landelijk meldpunt GGD GHOR. Doel is dat deze mensen, vaak kwetsbare personen, de hulp krijgen die ze nodig hebben, ondanks dat ze niet verzekerd zijn.

GGDrU in cijfers

Vaccineren

TBC vaccinaties
904

Zwangere vrouwen gevaccineerd tegen
maternale kinkhoest
7.250

Vaccinatiegraad BMR zuigelingen
94,2%

Opkomst meningokokkenvaccinatie 13-14
jarigen
82%

Gevaccineerd tegen HPV
63%

Gezondheid

Meldingen over ongewenste situaties met
betrekking tot gezonde leefomgeving
285

Er werd wekelijks schoolfruit gebracht op
161 scholen

Aantal inwoners die mee hebben gedaan
aan IKPAS
2.800

Aanmeldingen stoptober
4.000

Reisadvies gegeven aan bezoekers
4.050

Aantal trajecten om huisuitzettingen te
voorkomen
15

SOA consulten
5.203

Podcasts gemaakt over relevante
onderwerpen

Aantal reguliere inspecties
kinderdagverblijven/BSO's 930
gastouder en gastouderbureaus 307

Aantal lijkschouwingen uitgevoerd
593

22 van de 26 gemeenten
ondersteund bij lokaal preventieakkoord

Webinars georganiseerd voor
raadsleden en inwoners

Wilt u het volledige jaarverslag lezen?
Klik dan hier.